

ρίεργον τινα διήγησιν τοῦ Ἱρικατσέφ περὶ ἐνδεικτογεγόντων, οὐ μετέσχον καὶ οἱ τρεῖς ναύαρχοι, παρόντος καὶ τοῦ Ἰμπραήμ-πασᾶ, ὥπο τὴν σκηνὴν τοῦ στρατηγοῦ Μαιζών ἐν Πελοποννήσῳ. «Σοφός» τις ἐπρότεινε πρόποσιν ὑπὲρ τῆς στρεβλώσεως τῆς συμμαχίας τῶν τριῶν Δυνάμεων. «Οἱ Ἰμπραήμης ἡθέλησε νὰ μάθῃ περὶ τίνος πρόκειται. Μαθὼν δὲ, εἶπεν ὅτι δὲν πίνει, καὶ βίψας τὸ ποτήριον χαμαὶ, ἐπεφώνησε: «Νὰ διαρραγῇ ἡ συμμαχία αὕτη, καθὼς τὸ κρύσταλλον τοῦτο, εἰς δὲ καὶ πέπεισμαι θαρραλέως.»

**

Συγγραφεὺς τοῦ διηγήματος, ὅπερ ἐν τοῖς ἔξης καταχωρίζουμεν, εἴναι ὁ Sacher-Masoch, ἔκκριτος καὶ γνωστότατος τῆς Αὐστρίας λογογράφος.

«Ἡ ἀνάμνησις τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Θλίβερβιλ ἐκείνην τῆς ἴστορίας σελίδα, ἥτις ἀργητεῖ τὸ πῶς ἔσχε τέρμα ἡ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Φρασσίας Παύλου τοῦ Ἄ' βασιλείᾳ, διελευκάνθη ἀπὸ τινῶν ἐπὶ τὸν ὄπο τοῦ Michelet. Τὸ ἡμέτερον δὲ διήγημα δεικνύει πόσον πλησίον τῆς ἀληθείας ἡγαγε τὸν Sacher-Masoch ἡ εθνικρισία αὐτοῦ. Σ. τ. Δ.

ΤΟ KOKKINON ΠΑΛΑΙΤΩΝ

«Τότε ἡ νῦν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν εἴχε φθάσει εἰς τὴν Πετρούπολιν ἡ εἰδησις τῆς εἰρήνης, ἥτις τῇ 7 φεβρουαρίου 1801 συνωμολογήθη ἐν Λυνεβίλ μεταξὺ τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας.

Τέσσαρες ὑπασπισταὶ τοῦ τζάρου Παύλου τοῦ Ἅ' εὑρίσκοντο εἰς τὸν ἀντιθάλασμον τῶν αὐτοκρατορικῶν δωμάτων τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Ἀγίου Μιχαὴλ, καθήμενοι παρὰ τὴν ἑστίαν, ἵνα αἱ φλόγες ἔχουν τὴν λάμψιν των ἐπὶ τῆς μαρμαρίνης θερμάστρας, καὶ χαμηλὴ τῇ φωνῇ συνδιελέγοντο.

— Ἐπιμένω εἰς τὸ νὰ πιστεύσω ὅτι μετ' οὐ πολὺ δλοσχερῶς θὰ τρελλαθῇ, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης Ταταρίνωφ, ὁ πρεσβύτατος τῶν τεσσάρων, ἀνὴρ ἀθλητικὸν ἔχων τὸ ἀνάστημα καὶ χονδροειδῆ τοῦ προσώπου τὰ χαρακτηριστικὰ, μὲ ψυχρὸν βλέμμα, ὅπερ ὡς μάχαιρα εἰσέδυεν εἰς τὴν καρδίαν.

— Ομιλεῖς περὶ τοῦ αὐτοκράτορος; διέκοψεν ἐρωτῶν καὶ οἴονει δυσαρεστηθεὶς δὲι τοὺς λόγους τοῦ προλαχήσκοντος νέος τις καὶ δρακίος ἀξιωματικὸς δυνομαζόμενος Ἀργαμάκωφ.

— Ναὶ, περὶ αὐτοῦ, ἐξηκολούθησε χωρὶς ποσῶς νὰ συγκινηθῇ ὁ συνταγματάρχης προσθέτω δὲ μάλιστα ὅτι οἰօσδήποτε ἥθελεν ἰδεῖ τὸ φέρσιμόν του κατὰ τὴν ληψίν τοῦ ἀγγέλματος, θὰ συνεμερίζετο τὸ φρόνημά μου.

— Οἱ αὐτοκράτωρ τόσον δολεοῶς ἡπατήθη ὥπο τῆς Ἀγγλίας, ὥστε δὲν εἴναι δύολου παραξενὸν νὰ αἰσθάνηται τινὰ χαράν βλέπων ὅτι ὁ ἀγγλικὸς λαὸς, λαὸς πραγματευτῶν, χάνει τὸν ἀριστόν του σύμμαχον, εἶπεν ὁ λοχαγὸς Δανιλέσκης.

— Αἱ ἡνεκτικοὶ ἀπό την θέσην τοῦ Ταταρίνωφ ἀλλὰ ἕνας φρόνιμος ἥνθρωπος δὲν ἐκφρά-

ζει ποτὲ τὴν χαράν του χοροπηδῶν εἰς ἐν δωμάτιον ὃς παιδίον ἢ ὃς δαιμονισμένος· δταν δὲ μάλιστα ὁ φρόνιμος κύτος ἥνθρωπος εἴνε μονάρχης, δὲν ἐναγκαλίζεται καὶ δὲν ἀσπάζεται τοὺς ὑπασπιστάς του διὰ νὰ δείξῃ τὴν χαράν του.

— Καὶ ἡρχισα ν' ἀμφιθάλλω ἀνὴρ ἡνε εἰς τὰ σωστά του, προσέθηκεν δ Τζιτζάκωφ, δ τέταρτος τῶν συνδιαλεγομένων. Ἐνεκανίασε τὴν βασιλείαν του καταστρέφων δ, τι εἴχε κάμει ἢ ἐνδοξός του μάτηρ Αἰκατερίνη ἡ Β' καὶ παλινορθώνων τὰ παλαιὰ ἔθιμα, μηδὲ τῶν ἐνδυμάτων ἔξαιρουμένων ἀλλ' ἢς ἀφήσωμεν αὐτό. Ἡ μάτηρ του τὸν κακομετεχειρίσθη πολύ ἐκεῖνος ἐκδικούμενος ἡθέλησε νὰ ἔξαλειψῃ καὶ τὸ ἔσχατον ἵχος τῶν ἔργων της. Εἰς ἐν μόνον πρᾶγμα ἡτο σύμφωνος πρὸς αὐτήν, τὸ κατὰ τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας μῆσος καὶ κατὰ τῶν διδαγμάτων αὐτῆς τώρα δὲ ἔξαρφα συμμαχεῖ μὲ τὸν Βοναπάτην κατὰ τῆς Ἀγγλίας, τῆς παλαιᾶς συμμάχου του.

— Εἶνε βέβαιον τοῦτο; Ἡρώτησεν δ Δανιλέσκης.

— Πώς ἀλλως λοιπὸν δύναται τις νὰ ἔξηγήσῃ τοὺς ἐσπευσμένους ἔξοπλισμοὺς εἰς ὅλους τοὺς λιμένας τῆς Μαύρης Θαλάσσης; ἀπήντησεν δ συνταγματάρχης Ταταρίνωφ. Ἀλλως τε θὰ τὸν προλάβῃ ἡ Ἀγγλία.

— Νομίζετε ὅτι ἡ Ἀγγλία θὰ μᾶς προσβάλῃ; εἶπεν δ Ἀργαμάκωφ.

— Δὲν λέγω ἀκριβῶς τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ συνταγματάρχης βίπτων παράξενον βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ θὰ ἴδωμεν πολλὰ περίεργα πράγματα ἀνὴρ ζήσωμεν. Οἱ δυσκρεπτημένοι δὲν εἴναι δλίγοι εἰς τὴν Ρωσίαν.

— Αληθεύει ὅτι εὑρίσκονται εἰς σγέσεις πρὸς τὴν ἀγγλικὴν πρεσβείαν;

— Δὲν εἴναι ἀπίθανον. Ἡ Ἀγγλία εὑρίσκεται μεμονωμένη ὡς ἐκ τῆς ἐπελθούσης εἰρήνης καὶ....

— Εἶνε πολλοί, οἵτινες συχνὰ ἔχουσιν ἐμπιστευτικὰς συνεντεύξεις μετά τὸν λόρδον Οὐάιτουφθ, ὑπέλασθεν δ Δανιλέσκης.

— Πιθανὸν καὶ τοῦτο, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης. Μήπως δ τζάρος δὲν τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ παρακολουθήσωσι τὸ φέρετρον εἰς τὴν γελοίαν ἐκείνην καμαρδίαν τῆς εἰς τὴν ἀκρόπολιν μετακομίδης τῶν λειψάνων τοῦ Πέτρου τοῦ Γ';

— Ἀλλόκοτος δικαιοσύνη, ἀνέκραξεν δ Ἀργαμάκωφ λησμονῶν ἔκατόν οἱ δολοφόνοι νὰ κηδεύσωσι τὸ θύμα!

— Ἰδέκτερελλοῦ ἀνθρώπου, ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης. Ἀλλὰ πώς σᾶς φάίνεται καὶ ἡ ἀλλή ἀλλόκοτος ἰδέα του τοῦ νὰ ἐνδύσῃ ὡς ἀρλεκίνους δλας τὰς γεφύρας, δλα τὰ φυλακεῖα καὶ τὰς πύλας δλων τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων τῆς Ρωσίας; Καὶ τὸ νέον παλάτιον, τὸ ὄποιον

έκτισεν, εἰς τὸ δόποῖον δὲν ὑπάρχει γωνία, δῆπου νὰ μὴ ἔχῃ τὰ ἀρκτικὰ Π. Α' μὲ τὸ στέμμα; Ἀγγλος τις ήθέλησε νὰ μετρήσῃ ποσάκις ὑπάρχουν τὰ γράμματα ταῦτα καὶ ἐμέτρησεν ἔως δεκτὸν χιλιάδας, ἐκεὶ δὲ ἡναγκάσθη νὰ σταματήσῃ. Ἀλλὰ δὲν ἀρκούσιν αἱ ἀνοησίαι αὐταὶ, ἔχουσεν καὶ τὰς παλινωδίας. Πότε τύραννος καὶ πότε ἐλευθεριάζων, πότε ἀγαθὸς καὶ πότε σκληρός. Εἶνε τρελλὸς, σᾶς λέγω, καὶ ἐπεθύμουν ὅλοι νὰ συνεμφείζοντο τὴν ἰδέαν μου.

— Καὶ ἀν ἦν τρελλὸς τί θὰ κάμωμεν; ἡρώτησεν δὲ Ἀργαμάκωφ.

— Θὰ σκεφθῶμεν ὅτι δὲν πρέπει αἱ τύχαι τοῦ μεγίστου τῆς Εὐρώπης κράτους νὰ ἦνε ἐμπιπτευμέναι εἰς τρελλὰς χειρας.

— Συνταγματάρχα, αἱ ἰδέαι σας εἶνε ἐπικίνδυνοι.

— Εἶνε ἐπικίνδυνοι ἀν ἥσθε σεῖς προδότης, Ἀργαμάκωφ.

— Πιστεύω ὅτι η ἐπίκλησις αὗτη ἀρμόζει εἰς σᾶς μᾶλλον.

— Νεανία! ἀνέκραξεν δὲ Ταταρίνωφ ἀποτόμως ἐγειρόμενος.

— Δὲν ἀποσύρω τὸν λόγον μου, εἶπεν δὲ Ἀργαμάκωφ ψυχρῶς καὶ μετὰ σταθερότητος.

— Τί νὰ ἀποσύρῃς, παλληκαρά μου; ἡρώτησε τότε διὰ φωνῆς τραχείας ἀνήρ, ὅστις συνάμμαχ ἐκτύπησεν εἰς τὸν ὄμον τὸν Ἀργαμάκωφ.

Περοβοισμένοι ἦγέρθησαν οἱ καθήμενοι καὶ ἔλαβον στάσιν στρατιωτικὴν ἐνώπιον τοῦ εἰσελθόντος. Ἐφαίνοντο δὲ προφανῶς τεταργμένοι.

Ο τζάρος Παῦλος εἶχεν ἐμφανισθῆ ἀπροσδοκήτως ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν καὶ μετὰ δυσπιστίας πκρατηρῶν αὐτοὺς διαδοχικῶς,

— Λοιπόν; τί τρέχει; ἀπαντήσατε.

— Ἀπλῆ φιλονεικία, Μεγαλειότατε, ἀπήγνητησεν δὲ Ἀργαμάκωφ, ταχέως συνελθὼν εἰς ἐσυτὸν, πολὺ ἀσήμαντος ἢ ὥστε νὰ ἐνδιαφέρῃ....

— Φιλονεικία περὶ τίνος; θέλω νὰ τὸ μάθω, ὑπέλαθε μετά τίνος τραχύτητος δὲ Παῦλος.

— Περὶ τῆς καλλονῆς τῶν γυναικῶν, ἀπήγνητησεν δὲ Ἀργαμάκωφ.

Οἱ ἄλλοι ἀνέπνευσαν.

— Ἔτζι; Καὶ νομίζεις ὅτι αὐτὸν δὲν μ' ἐνδιαφέρει; εἶπεν δὲ αὐτοκράτωρ εὐθέως εὐθυμήστας. Δὲν εἴμαι τόσον γέρων, δέσον νομίζεις. Λοιπὸν ἐπρόκειτο περὶ ὠραίας τινὸς γυναικός;

— Περὶ τεσσάρων, Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν δὲ νεαρὸς ὑπασπιστῆς θαρήστας διὰ τὴν εὐθυμίαν τοῦ Παύλου.

— Τεσσάρων! Καὶ σὲ ἀγαποῦν καὶ αἱ τέσσαρες;

— Μὲ συγχωρεῖτε, Μεγαλειότατε, ἐπρόκειτο μόνον περὶ τοῦ ποία εἶνε ἡ ὠραιοτάτη γυνὴ τῆς Πετρουπόλεως. Ο συνταγματάρχης Ταταρίνωφ διετείνετο ὅτι ἡ ὠραιοτάτη εἶνε ἡ κόμησσα Πάλεν.

— Εγὼ ὑπερασπιζόμην τὴν καλλονὴν τῆς δεσποινίδος Όκολένσκη, εἶπεν δὲ Αἰκατερίνης Σκούλωφ,

— Καὶ ἐγὼ τὴν τῆς Αἰκατερίνης Σκούλωφ, τῆς γυναικὸς τοῦ ἐμπόρου, ἔσπευσε νὰ προσέθεσῃ δὲ Τζιτζάκωφ.

— Καὶ σύ; ἡρώτησεν δὲ αὐτοκράτωρ τὸν Ἀργαμάκωφ.

— Ομνύω ὅτι η πριγκιπέσσα Αξίνια Βαρνίτζκοϊ εἶνε ἄγγελος καὶ ποτὲ δὲν θὰ ἐπιτρέψω....

— Ω! ὁ! ἔξημμένη κεφαλὴ, εἶπεν δὲ Παῦλος καταπραϋνόμενος. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ οἱ τέσσαρες σας ἔχετε τέσσαρας δικιφορετικὰς γνώμας, πρέπει νὰ κρίνῃ ἔνας πέμπτος. Ἐκ τῶν τεσσάρων καλλονῶν γυναικῶν τὰς δύο· η πριγκιπέσσα ὅμως καὶ η σύζυγος τοῦ καλοῦ ἐμπόρου μοῦ εἶνε ἄγνωστοι. Νὰ ἑτοιμασθοῦν ἀμέσως τέσσαρα ἔλκηθρα, τέσσαρες δὲ κοζάκοι νὰ ὑπάγουν νὰ φέρουν τὰς ὑποψηφίους δύον τάχιστα διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ ἀποφασίσω.

— Μεγαλειότατε, ἐτόλμησε νὰ παρατηρήσῃ δὲ Ταταρίνωφ, ὅστις ἦτο δὲρχαιστατος ὑπασπιστῆς, εἶνε μεσάγυκτα περασμένα καὶ αἱ κυρίαι αὐταὶ πολὺ πιθανὸν νὰ ἦνε εἰς τὴν κλίνην.

— Ας σηκωθοῦν, διέταξεν δὲ Παῦλος τὸ θέλω, καὶ αὐτὸν ἀρκεῖ.

Ο αὐτοκράτωρ κατέλιπε τὸν ἀντιθάλαμον καὶ δὲ Ἀργαμάκωφ ἔτρεξε διὰ νὰ παραγγείλῃ νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγή.

— Εἶνε τρελλὸς ἢ ὅχι; εἶπε σιγὰ σιγὰ δὲ συνταγματάρχης.

Ο Δανιλέσσκης ἤγειρε τοὺς ὄμοις του, δὲ Τζιτζάκωφ θέσας τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν γειλέων τοὺς παρώτρυνε νὰ μὴ εἶπουν τι ἀπρεπές.

Τὰ ἔλκηθρα ἐπανέκμαψαν ἐν τάχει καὶ μετά τινας στιγμὰς τέσσαρες γυναικες ὥχραι καὶ τρέμουσαι εὑρίσκοντο εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, περιμένουσαι γὰρ ἴδωσι τί δυστύχημα τὰς ἐπαπείλει.

Ο Παῦλος ἐξῆλθε ταχέως ἐκ τῶν δωμάτων του, ἔχαιρέτισε διὰ τῆς χειρὸς τὰς τέσσαρας γυναικες, αἵτινες ἔκλινον ἔως ἐδάριους τὴν κεφαλὴν, καὶ παρετήρησεν αὐτάς μὲ βλέμμα ταχὺ καὶ διαπεραστικόν.

— Ελεος, πατερούλη μου, ἀνέκραξεν δὲ σύζυγος τοῦ ἐμπόρου γονυπετοῦσα, εἴμαι ἀθώα.

Ο Παῦλος ἐξερράγη εἰς γέλωτας.—Σήκω, γυναικά μου, τῇ λέγει· μὴ φοβεῖσθε, κυρίαι. Εἶχα ἐπιφορτισθῆ ἐν τέρμα τοῖς μίαν φιλονεικίαν τῶν ὑπασπιστῶν μου. Πρόκειται νὰ κρίνω ποία ἔξι ὑμῶν εἶνε ἡ ὠραιοτέρα· ἀφαιρέσκετε τὰς καλύπτρας σας καὶ τοὺς ἐπενδύτας σας.

Βοηθούμεναι ὑπὸ τῶν λατρευτῶν των αἱ νεκραὶ γυναικες ἀπηλλάγησαν ταχέως τῶν γουναρικῶν των καὶ δὲ αὐτοκράτωρ διὰ μέσου τοῦ δυματούσαλίου του ἡρχίσε νὰ τὰς ἔξετάζῃ. Η ἐκλογὴ ἦτο δύσκολος, διότι ἀληθῶς ἦσαν ὠραιό-

ταται και αι τέσσαρες. Η κόμησσα Πάλεν είχε πολλή μεγαλοπρέπειαν, τὸ δὲ πρόσωπόν της ἦτο κατὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν χαρακτήρων ὅμοιον πρὸς πρόσωπον ἐλληνικοῦ ἀγάλματος· οἱ δόφιλοι της ἦσαν ὄραῖοι, ἀφθονος δὲ κατεχόντεο ἡ ἔνενώδης κόμη της. Η δεσποινὶς Ὀκολένσκη ἦτο κομψή, λεγερὴ και λεπτοφυής. Η κυρία Σαρύλωφ ξανθὴ και εὐσπερκος και ἡ πριγκιπέσσα λισχυοτέρχ και μικροκαμωμένη, χαριτωμένη και εὐφυής. Ἐπὶ πολὺ ἔξηταζεν δ τζάρος και τέλος ἔκλινεν ὑπὲρ τῆς πριγκιπέσσης Βερνίτζου.

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ, κυρίαι, εἶπε· καλὴν νύκτα. Στρεφόμενος δὲ πρὸς τὸν Ἀργαμάκωφ· σὺ, παιδί μου, εἶπεν, ἔχεις τὸ κακλίτερο γοῦνο.

“Επειτα δὲ ἀπῆλθε.

— Νόστιμη ιστορία, εἶπεν δ Ἀργαμάκωφ, μόλις ἔφυγεν δ τζάρος.

— Δὲν ἔχω δίκαιον; ὑπέλαθεν δ συνταγματάρχης. Εἴτε τύραννος εἴνε εἴτε τρελλὸς, ἐν και τὸ αὐτὸ πρᾶγμα· δὲν πρέπει τὸ κράτος νὰ μείνῃ ἐμπιστευμένον εἰς αὐτόν.

— Συνταγματάρχα, θὰ γάσης τὸ κεφάλι σου.

— Ο Ταταρίνωφ ἐμειδίασσεν οἴονει οἰκτείρων τὸν Ἀργαμάκωφ.

* * *
— Ο Ἀργαμάκωφ και ἡ πριγκιπέσσα Ἀξίνια, ὃν ἀπὸ ἑνὸς περίπου αἰῶνος ἐσυγγένευον αἱ οἰκογένειαι, ἔζων ὡς ἂν ἦσαν μεμνηστευμένοι.

— Ότε δ νεαρὸς ἀξιωματικὸς ἐπορεύθη εἰς τὴν Πετρούπολιν είχε γείνει δεκτὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πρίγκηπος ὡς τέκνον τῆς οἰκογενείας. Εἶχεν ἵδει μεγαλώνουσαν τὴν Ἀξίνιαν, τὴν ἡγάπα και ἡγαπάτο ὑπ' αὐτῆς. Δὲν είχε μὲν ἐπισήμως ζητήσει τὴν χειρά της, ἀλλ' οἱ γονεῖς ἔβλεπον μὲν χαρίστησιν ὅτι ἥρεσκετο παρὰ τῇ θυγατρὶ τῶν δ εὐνοούμενος τοῦ τζάρου και διὰ τοῦτο δὲν παρεκάλυσεν τὴν μεταξὺ αὐτῶν και τοῦ Ἀργαμάκωφ σχέσιν. Οὗτος παρετήρησεν ὅτι ἡ νυκτερινὴ ἐκείνη σκηνὴ είχε δυσαρεστήσει τὴν Ἀξίνιαν και ὅτι ἀφ' ἑτέρου δ καλλονὴ αὐτῆς είχε κάρει ἐντύπωσιν εἰς τὸν τζάρον, πρᾶγμα διπερ πολὺ ἀπήρεσκεν εἰς τὸν νεαρὸν ὑπασπιστήν.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, δοσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερον, ἐπορεύθη δ Ἀργαμάκωφ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νέας. Ἔκαθητο αὕτη ἐπὶ μαλακῶν προσκεφάλων, μὲ ἀπλότητα ἐνδεδυμένη τζαραφάριον ἐξ ἀνατολικοῦ ὑφάσματος, και ἐξέπλεκε μέταξαν διὰ τὸ κέντημά της. Συνωφρύθη διάγονον ἁμα εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν ἀξιωματικὸν και χωρὶς νὰ προσιδῇ αὐτὸν τῷ εἶπεν·

— Εἰς σᾶς λοιπὸν χρεωστῶ τὴν χαρίσσαν αὐτὴν σκηνὴν. Ἀλλὰ θὰ μοι τὴν πληρώσωτε. Θὰ ἥμαι ἀσπλαγχνος εἰς τὸ μέλλον.

— Ἀλλὰ, φιλατάτη Ἀξίνια, παρετήρησεν ἐν ταπεινοφροσύνῃ δ ὑπασπιστής, ἦτο ἀνάγκη νὰ γείνῃ δ, τι ἔγεινε διὰ νὰ σωθῆμεν ὅλοι. Οὐδέλλοις δ' ἐπίστευον ὅτι τὸ στρατήγημά μου θὰ εἴχε τοικύτην ἔκβασιν.

— Η πριγκιπέσσα ἔκρινε καλὸν νὰ μὴ ζητήσῃ τὴν διαλεύκανσιν τῶν λόγων τούτων.

— Παρετηρήσατε, ἡρώτησε, τὴν ἐντύπωσιν, τὴν διοίαν ἔκαμα εἰς τὸν τζάρον;

— Ναί.

— “Ε λοιπόν; ἂν και εἰς ἐμὲ ἥρεσκεν δ τζάρος τὸ ἡμισυ ἀφ' δ, τι ἐγὼ ἀρέσκω εἰς αὐτόν;

— Ἀξίνια! ἐψιθύρισε παρακλητικῶς δ τζαλαίπωρος νέος.

— Ο, τι δήποτε και ἀν συμβῆσθε εἰς θα ἡσθε δ αἴτιος, ἀπήντησεν δ κόρη περιπατίζουσα τὸν Ἀργαμάκωφ. Τώρα δὲ πολὺ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀφήστητε μόγην.

— Δὲν φεύγω πρὶν δ μὲ συγχωρήσῃς, ἰκέτευσεν δ ἀξιωματικός.

— Τότε θ' ἀναγκασθῆτε διὰ πολὺν καρπὸν νὰ μείνητε εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον, εἶπεν εἰρωνικῶς γελῶσα δ πριγκιπέσσα. Καὶ ταῦτα εἰπούσα ηγέρθη και ἀνεχώρησεν ἀποτόμως εἰς ἄλλο δωμάτιον.

— Ο δυστυχῆς Ἀργαμάκωφ ἡναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ, ἐν φ' δ Ἀξίνια ἐγέλα μετὰ τῆς τροφοῦ της διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀστειότητός της. Δὲν προέβλεπε πόσον διάγονον ἀπείχε τῆς ἀληθείας δ ἀστειότης.

Μόλις δ μηνοτήρη είχε καταλείψει τὸν οἰκόν της, ἔστειλεν δ θεία της δ κόμησσα Βεστούτζεφ τὸ ἔλκηθρόν της ἵνα τὴν παραλάβῃ. Μικρὸν δὲ γραμμάτιον τὴν προσεκάλει νὰ προετοιμασθῇ σον τάχιστα.

— Ότε δ πριγκιπέσσα εἰσῆλθεν εἰς τὸν σινικῶς διασκευασμένον κοιτωνίσκον τῆς θείας της, αὔτη τὴν ἐνηγκαλίσθη μετ' ἀσυνήθους συγκινήσεως και τρυφερότητος. Μετ' οὐ πολὺ ἐπὶ τυχαία τινι προφάσει ἐξῆλθε τοῦ κοιτωνίσκου δ κόμησσα και ἀντ' αὐτῆς παρουσιάσθη... δ αὐτοκράτωρ.

— Η Ἀξίνια διέλησεν ἀμέσως νὰ φύγῃ, ἀλλ' δ Παῦλος λαβὼν αὐτὴν ἀπὸ τὸν χειρὸς τὴν ἐκράτησε.

— Παρκαλῶ, λέγει, νὰ μ' ἀκούσητε, πριγκιπέσσα. Δὲν δύνασθε νὰ ἀρνηθῆτε εἰς ἐμὲ, δ, τι θὰ παρείχετε εἰς τὸν ἔσγατον τῶν ὑπηκόων μου.

Ωδήγησε τὴν κόρην πεφοβισμένην διὰ τὸν ἔνδιον σοφᾶ, αὔτος δὲ λαβὼν ἀνάκλιντρον ἐκάθησεν ἀπέναντι της εἰς ἀπόστασιν ἐμφαίνουσαν πολλὴν τὴν πρὸς τὴν κόρην εὐλάβειαν.

— Πριγκιπέσσα, ἐπανέλαβε μετὰ σοθαρτήτος σχεδὸν δισυνηρᾶς, δὲν θὰ ἡσθε γυνὴ ἀν δὲν ηθέλατε παρατηρήσει τὴν ἐντύπωσιν, διὰ τοῦτο εἰς ἐμὲ δημιούρια λέξις ἔμελος εστί. Σᾶς ἀγαπῶ, πριγκιπέσσα. Εστὲ ἀγαθή, ἐλεήσατέ με και εἰπατέ μοι μόγον ὅτι δὲν μὲ μισεῖτε.

— Η Ἀξίνια είχε προσηλωμένους πρὸς τὴν γῆν τοὺς δοφιαλμούς και οὐδεμία λέξις ἀνέδαινεν ἐπὶ τῶν χειλέων της.

— Μὴ νομίσητε, ἐξηκολούθησεν δὲ τζάρος, ότι ζητῶ τι παρ' ὑμῶν, τὸ ὄποιον νὰ ἡθελε προσβάλῃ τὴν τιμήν σας. "Ω! Θέλω μόνον ν' ἀγαπηθῶ παρ' ὑμῶν καὶ τοῦτο ἔσται ἡ εὐτυχία μου! Οὐδεὶς ἔως τώρα μὲ ἡγάπησεν, οὔτε αὐτὴ ἡ μάτητρ μου." Ισως μάλιστα παντὸς ἄλλου ὀλιγωτέρον μὲ ἡγάπησεν αὕτη. Μὲ μετεχειρίσθη πάντοτε μὲ δυσπιστίαν, πλέον ἔτι, μὲ ἀντιπάθειαν. Ἐν φανταστικού τὸ κράτος οἱ εὐνοούμενοὶ της, ἐγὼ καὶ ἡ σύζυγός μου εὑρισκούμεθα πολλάκις εἰς παντελῆ ἀνέχειαν. Ή μάτητρ μου μοὶ ἀφήπατε τὰ τέκνα μου εὐθὺς μετὰ τὴν γέννησίν μου καὶ τὰ ἀνέθρεψε παρ' αὐτῇ εἰς τρόπον, ὅτε ἐγένοντο ταῦτα ξένα πρὸς ἐμὲ καὶ ποτὲ δὲν ἐγνώρισα τὴν ἀγάπην τους. Ως πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃς νὰ μὴ κάμω πολὺν λόγον δὲν ἔχει καρδίαν τὸ ὠραῖον αὐτὸν μάρμαρον. Τὰ τέκνα μου εἴρισκονται εἰς κρυφίαν μὲ τοὺς ἐγθρούς μου συνεννόησιν, ἀπὸ τοῦδε δὲ τείνει τὴν δεξιὰν πρὸς τὸ αὐτοκρατορικόν μου στέμμα δὲ μέγας δοῦξ διάδοχος. Εἰμαι μόνος, χωρὶς φίλους, χωρὶς ἔρωτα. "Ω! εἰπέ μοι ὅτι μ' ἔλεης.

— Θὰ ἡτο, ἀπήντησε τότε ἡ Ἀξίνια, πολλὴ δι' ἐμὲ τόλμη νὰ αἰσθανθῶ δι' ὑμᾶς, Μεγαλειότατε, τοιούτον αἰσθημα, καὶ σεῖς πάλιν δὲν θὰ ἥκεσθε εἰς τοῦτο τὸ αἰσθημα.

— Λοιπὸν ἐπιτρέψατε μοι νὰ σᾶς βλέπω εὐτοτε. Θὰ σᾶς συγκινήσῃ ίσως ἡ ἐγκαταλειψία μου καὶ τὸ εὐγενὲς αἰσθημα, ὅπερ πρὸς ὑμᾶς τρέφω.

— Μεγαλειότατε, εἶπεν ἡ Ἀξίνια ἐγειρομένη, δὲν δύναμαι ἐπὶ πλέον νὰ σᾶς ἀκούσω.

— Μὲ ἀπωθεῖτε; ἐψιθύρισεν δὲ Παῦλος, ἐγειρόμενος καὶ αὐτὸς, τρέμων ὅλος καὶ μὲ φοβερὸν τὸ μέτωπον.

— Θὰ σᾶς ἱκετεύσω νὰ λησμονήσετε πτωγὴν κόρην, ἵτις ἔχει ἥδη ὑποσχεθῆ τὴν χειρά της.

— Αγαπᾶτε ἄλλον;

— Ναι.

— Καὶ ποῖος εἶνε δὲ εὐτυχῆς αὐτός;

— Διὰ νὰ τὸν καταστήσητε ἐκποδῶν;

— Τόσον χαμερόπη καὶ σκληρὸν μὲ ὑπολαμβάνετε; Καλὰ λοιπὸν, δὲν ἔρωτῷ τίποτε πλέον, ἀφήσατε με νὰ ἐλπίζω.

— Εἰς πάντας ἐπιτρέπεται ἡ ἐλπὶς, ἀπήντησε κομψῶς καὶ μειδιῶσα ἡ πριγκιπέσσα.

— Δὲν μὲ μισεῖτε λοιπὸν, ὑπέλασθεν δὲ Παῦλος λαμβάνων τὴν χειρά της.

— Εἶνε καθῆκον ν' ἀγαπᾷ τις τὸν αὐτοκράτορα.

— Καὶ σᾶς εἶνε εὔκολον τὸ καθῆκον τοῦτο;

— Θέλετε, Μεγαλειότατε, ν' ἀγαπηθῆτε δι' ὑμᾶς αὐτούς. Λησμονήσατε λοιπὸν τὴν θέσιν σας καὶ μὴ ἐπιβάλλεσθε. Διὰ νὰ ἀπαντήσως δόσατέ μοι καἱρὸν νὰ συνέλθω καὶ ν' ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὴν ζάλην, εἰς ἣν μὲ βυθίζει τὸ μεγαλεῖν σας.

"Οταν θέλῃ τις νὰ ὑποτάξῃ μίαν καρδίαν δὲν πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ τὴν ἐκβιάσῃ.

— Εὐχαριστῶ, πριγκιπέσσα, εἶπεν δὲ τζάρος, τρυφερῶς ἀσπαζόμενος τὴν χειρα τῆς κόρης. Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ ἔχω ὑπομονὴν, ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι ἐξ ὑμῶν ίσως ἐξαρτᾶται νέα ἐποχὴ διὰ τὴν Ρωσίαν, βεβαίως δὲ δι' ἐμὲ ἡ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία τοῦ βίου μου.

— Ο αὐτοκράτωρ ἐχαιρέτισε κλίνας τὴν κεφαλὴν, ή δὲ πριγκιπέσσα βικίως ἐξῆλθε τοῦ κοιτωνίσκου.

* * *

'Επὶ δύο ἡμέρας δὲ Ἀργαμάκωφ δὲν εἶχε φανηθεῖ τὸ μέγαρον τοῦ Βερνίτζκοι. Τὴν τρίτην ἡμέραν παρουσιάσθη τεταρχημένος καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἐζήτησε νὰ δμιλήσῃ πρὸς τὴν Ἀξίνιαν. Αὗτη τὸν ἔκαμε νὰ περιμείνῃ δλίγον καὶ ἔπειτα τῷ ἐπέτρεψε νὰ εἰσέλθῃ παρ' αὐτῇ. Μετ' αὐτῆς εὑρίσκετο δὲ πατήρ της.

— Ηλπίζω νὰ εῦρω τὴν Ἀξίνιαν μόνην, εἶπεν δὲ Ἀργαμάκωφ.

— Δὲν ἔχω, κύριε, μυστικὰ διὰ τὸν πατέρα μου, ἀπήντησεν δὲ πριγκιπέσσα ἀπαθῶς καθαρίζουσα πορτοκάλιον.

— Τότε λοιπὸν νὰ δμιλήσω ἐλευθέρως;

— Βέβαια.

— Λοιπόν! Γνωρίζω τὸ αἰτιον τῆς ψυχρότητός σας, πριγκιπέσσα.

— Αλήθεια; ἀπήντησεν αὕτη μετ' εἰρωνείας.

— Γνωρίζω ἐπίσης πρὸς ποῖον δμιλήσατε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς θείας σας.

— Ολα λοιπὸν τὰ ἡξένδετε, κύριε!

— Εἶχετε συνέντευξιν.

— Μὲ συγχωρεῖτε!

— Συνδιάλεξιν, ἀν θέλετε, μὲ . . .

— Μὲ τὸν αὐτοκράτορα, ἐξηκολούθησεν ἀταράχως δὲ Ἀξίνια.

— Δὲν τὸ ἀρνεῖσθε, λοιπόν;

— Μὴ ταράττεσθε, τῷ εἶπεν δὲ πριγκιπέσσα ἐπιτακτικῶς.

— Εἶνε ἐπικίνδυνον τὸ παιγνίδιον, τὸ ὄποιον παίζετε. Ο τζάρος σᾶς ἀγαπᾷ καὶ ηξέντω δὲ τις σᾶς ἐξέφρασε τὸν ἔρωτά του.

— Ηξέντετε καὶ τί τῷ ἀπήντησα;

— Φοβοῦμαι . . . δτι . . .

— Μὲ προσβάλλετε δευτέρων ταῦτην φορὰν καὶ σᾶς δικτάττω νὰ ἐξέλθητε.

— Αλλά, Ἀξίνια. . .

— Ήκούσατε τί εἶπα;

Τὸν παρετήρησεν ἀσκαρδαμυκτεῖ, ἐκεῖνος δὲ χαρετίσας ἐξῆλθεν. 'Αλλά ἀμα ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν ἐστάθη καὶ ἐψιθύρισε μὲ φωνὴν, ἣν κατέπνιγεν δὲ ὄργη.

— Υπακούω καὶ δὲν θὰ ἐπανέλθω παρὰ μόνον δταν θὰ λάβητε τὴν ἀνάγκην σας.

— Δὲν θὰ λάβω ποτὲ τὴν ἀνάγκην σας.

— Τ' ἔχετε λοιπὸν οἱ δύο σας, ἡρώτησεν δ

πρίγκηψ, δταν ἔξηλθεν δὲ ἀξιωματικὸς, οὗτονος ἦχουν θορυβώδες οἱ πτερυνιστῆρες. Ἐλπίζω δτι δέσα λέγει δὲν εἴνε σωστά. Εἰδες ἀληθῶς τὸν αὐτοκράτορα;

— Τῷ ώμίλησα. Μὲ κατέλαβεν αἰφνιδίως καὶ δὲν ἥδυνάμην νὰ τὸν ἀποφύγω.

— Καὶ σοὶ ὠμολόγησεν δτι σὲ ἀγαπᾶ;

— Ναι, ἀλλὰ δὲν εὔρε καλὴν ὑποδοχήν.

— Τότε, πρὸς τί η σκηνὴ αὕτη μὲ τὸν Ἀργαμάκωφ;

— Διότι μοὶ ἀρέσκει νὰ τὸν βασανίζω, ἀπήντησεν δὲ κόρη θορυβώδες γελάσα. Οὐδέποτε διενοήθην νὰ ἀγαπήσω τὸν αὐτοκράτορα.

‘Ο πρίγκηψ ἐκίνησε τὴν κεφαλήν.

— ‘Ο Παῦλος εἴνε τύραννος δύναμενος νὰ ἐκβιάσῃ τὴν εὐνοιάν σου. ‘Εσο φρόνιμος, ἐπὶ τινα χρόνον τούλαχιστον, διότι μετ’ ἀλίγον τὰ πάντα θὰ μεταβληθῶσι.

— Τί τρέχει λοιπόν, ήρώτησεν η πριγκιπέσσα, ἡς εἶχε κεντηθῆ ἡ περιέργεια. Τί θὰ μεταβληθῇ;

— ‘Ο Ἀργαμάκωφ, ἀπήντησεν δὲ πατήρ καταπαζόμενος τὴν θυγατέρα του ἐπὶ τοῦ μετώπου. Πρέπει νὰ συμφιλιωθῆσι μετ’ αὐτοῦ διότι εἴνε ἀνάγκη, τώρα μάλιστα ὑπέρ ποτε. Εἴνε ἀναπόφευκτον νὰ μᾶς τὸν κρατήσῃς, καὶ μετὰ ἔνα μῆνα μὲ τὴν βούθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ ἡσαι σύζυγός του.

— Ἀλλὰ διὰ τὶ ὅλα αὐτά; κάτι μοῦ κρύπτεις.

— Δὲν βαρύνεσαι, φιλάτατη; ἔσο ἡσυχος, μὴ παῖξης ὅμως μὲ τὰς τίγρεις καὶ μὲ τοὺς λέοντας ὃς νὰ ἡσαν ἀρνία. ‘Ακοῦς; πρέπει νὰ συμφιλιωθῆσι μὲ τὸν Ἀργαμάκωφ.

* *

Τρικυμιώδη τιγκέ επόρχαν, δ συνταγματάρχης Ταταρίνωφ, τυλιγμένος ἐντὸς μεγάλου μανδύου σκοτεινού χρόματος, ἔξηρχετο τῆς οἰκίας του παρτηρῶν κύκλῳ μετά προσοχῆς. Ἰδὼν δὲ δτι οὐδὲν ὑποπτὸν ἐφάριντο πέριξ, κατῆλθε ταχέως τὴν δόδην καὶ ἔστη πρὸ τοῦ μεγάρου τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας ἵνα βεβαιωθῇ διὰ τελευταίκην φράν ἀν κκνείς δὲν τὸν ἡκολούθει.

‘Ηκούσθη συριγμός.

Ο συνταγματάρχης ἐκάλυψε μὲ τὸν μανδύαν του τὸ πρόσωπον καὶ εἶδεν ἔνδρον μετημφιεσμένον ὃς αὐτὸν διεργόμενον τὴν δόδην καὶ κάμνοντα πρὸς αὐτὸν σημεῖον.

— Συνταγματάρχα, τῷ λέγει δὲ ἄγνωστος ἀμ τὸν ἐπλησίασε, βεβαίως δὲν πηγαίνεις εἰς ἐρωτικὴν συγένετεξιν.

— Καὶ τί σ’ ἐνδιαφέρει τοῦτο, Ἀργαμάκωφ;

— Επεθύμουν νὰ ὑπάγω καὶ ἔγω, ὅπου ὑπάγεται.

— Ποῦ; . . .

— Εἰς τοῦ λόρδου Οὐάιτουορθ, ἔνθα συνέρχονται οἱ συνωμόται.

— Ἡξεύρεις περισσότερά μου.

— Μὴ δυσπιστεῖτε, συνταγματάρχα, εἰπεν δ’ Ἀργαμάκωφ. Γνωρίζετε πόσον ἐγκαρδίως ἡγάπων τὸν τζάρον . . . τόσον ἐγκαρδίως τὸν μισῶ τώρα. Μοὶ ἔκλεψεν δὲ τι πολυτιμότερον εἰχον ἐν τῷ κόσμῳ.

— Ἀληθεύει λοιπὸν δτι η πριγκιπέσσα . . .

— Ναι. . . ἀλλ’ ἀφήσωμεν αὐτὰ, εἰπεν ὑποτρέμων δὲ ἀξιωματικός. Θὰ ἐκδικηθῶ καὶ αὐτάν Είμαι ίδικός σας.

— Ἐστω, σὲ πιστεύω ἀκολούθει με.

Οι δύο ἀξιωματικοὶ ἀνέβησαν εἰς τὴν πρεσβείαν, εἰπον τὸ σύνημα εἰς ἔνα ὑπηρέτην περιμένοντα εἰς τὴν ἄνω εἰσοδον καὶ εἰσῆγητοσαν εἰς μικρὰν αἴθουσαν, ἔνθα ζωηρῶς συνεζήτουν τριάκοντα περίου πνημάτωποι. Θεάμασεν δὲ Ἀργαμάκωφ ἴδιων μεταξὺ τῶν ἐκεῖ συνηθροισμένων μεγιστάνας ἐκ τῶν τῆς ίδιαιτέρας ἐμπιστοσύνης τοῦ αὐτοκράτορος Παύλου. Ο κόμης Πάλεν, διοικητὴς τῆς Πετρουπόλεως καὶ διεισθυντὴς τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν ταχυδρομείων, οἱ στρατηγοὶ Βένινζεν καὶ Οθάρωφ, οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ Σούζαφ, δὲ πρίγκηψ Βερνίτζοι, δ μπασπιστὴς Τζιτζάκωφ ἦσαν ἐκεῖ.

— Ἐξοχώτατε, σας φέρω ἐν νέον μέλος τῆς Εταιρίας μας, εἰπεν δ συνταγματάρχης.

Ο πρέσβυς τῆς Αγγλίας ἐγκαρέτισε τὸν Ἀργαμάκωφ. Είχομεν, τῷ εἶπε, πολλὰς ἐλπίδας εἰς σας· μᾶς εἴνε ἀπαραίτητος δ συνδρομή σας. Ηλπίζομεν δτι διὰ μαγικῆς κλωστῆς θὰ σας ὠδηγει ἐδῶ δραία τις χειρ, ἀλλ’ ἥλθετε μόνος· καλῶς ἥλθετε.

— Ή κλωστὴ ἐκόπη, ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν δ Ἀργαμάκωφ.

— Ελπίζω δτι δχι διὰ πάντοτε, ὑπέλαβεν δ πρίγκηψ Βερνίτζοι, θέτων φιλικῶς τὴν χειρα ἐπὶ τοῦ ὄμου τοῦ νεκροῦ ἀξιωματικοῦ.

— Λοιπὸν, εἰς ἔργον, εἰπεν δ πρέσβυς. Δὲν μᾶς μένει πολὺς καιρός.

Ο κόμης Πάλεν διεκόρυξεν δτι δ αὐτοκράτωρ ἐταράττετο ὑπὸ φημῶν τινῶν αἴτινες εἶχον περιέλθει μέχρις αὐτοῦ. Ο συνταγματάρχης Ταταρίνωφ προσέθηκεν δτι διὰ τοῦτο ἐσκόπευεν δ Παῦλος νὰ προσκαλέσῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν Πετρούπολιν τὸν φοβερὸν Αράξεγεφ, τὸν καὶ ἀλλοτε διοικητὴν τῆς πρωτευούσης.

— Εἰς μόνος τρόπος ὑπάρχει τοῦ νὰ σώσωμεν τὴν Ρωσίαν καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς, εἰπεν δ Πλάτων Σούζαφ, πρέπει νὰ τὸν ἐξαναγκάσωμεν νὰ παραιτηθῇ.

— Ναι, αὔριον τὴν νύκτα μάλιστα.

— Ή παραίτησις δὲν ἀρεῖ, παρετήρησε τις.

Πάντες ἐσίγησαν.

— Λοιπὸν, δις φθάσωμεν εἰς τὰ ἄκρα, εἰπεψ ψυχρῶς δ πρέσβυς τῆς Αγγλίας.

— Θέλουν νὰ τὸν δολοφονήσουν ὃς τὸν πατέρα του Πέτρον τὸν Γ’, ἀνέκραξεν δ Ἀργαμάκωφ.

ρής. Καὶ ἀφίσας τὴν κόμησσαν, ἔτρεξε πρὸς τὴν Ἀξίνιαν.

— Εὐχαριστῶ, πριγκιπέσσα, εἶπε λαμβάνων τὴν χειρά της.

— Διὰ τί, Μεγαλειότατε;

— Διὰ τὸ δεῖγμα τῆς εὐνοίας σας.

— Δύνασθε νὰ ἐλπίζητε.

Ταῦτα δὲ λέγουσα οὐδὲν ἀλλο εἴχε κατὰ νοῦν παρὰ πῶς νὰ παιζὴ τὸν αὐτοκράτορα διὰ νὰ κάμη τὸν Ἀργαμάκωφ νὰ ζηλεύῃ. Οὗτος ἴδων τὰ κόκκινα χειρόκτικα ἔγεινεν ὡχρότερος νεκροῦ καὶ σπεύσας πρὸς τὸν κόμητα Πάλεν ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι εἶνε ἔτοιμος δύωςδήποτε νὰ ὑπηρετήσῃ τοὺς συνωμότας.

Ο Παῦλος συνωμίλει ἐν τούτοις μὲ τὴν Ἀξίνιαν.—Τὸ κόκκινον, τὴν ἔλεγχο, θὰ ἦνε εἰς τὸ μέλλον τὸ χρῶμα τῆς ἐλπίδος καὶ εἰς ἀνάμυνσιν θὰ βάψῳ κόκκινον τὸ νέον μου παλάτιον καὶ θὰ τὸ ὄνομάσω Κόκκινον Παλάτιον.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, ἐν ᾧ ἔξετελεῖτο ἡ ἐπιθυμία τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἐβάφετο τὸ παλάτιον, οἱ συνωμόται συνήρχοντο καὶ πάλιν, ἀλλ’ εἰς τὸν οἶκον τοῦ κόμητος Πάλεν. Δὲν ἐθεώρουν ἔκυτοὺς ἀσφαλεῖς ἀλλαχοῦ. Ἐκρίθη καλὸν νὰ συναινέσῃ εἰς τὰ σχεδιαζόμενα διάδοχος, ἀνετέθη δὲ εἰς τὸν κόμητα Πάλεν νὰ φροντίσῃ περὶ τούτου.

Ο μέγχας δοῦξ Ἀλέξανδρος τοσαύτην ἐπιμονὴν ἐδείκνυεν εἰς τὸ νὰ μὴ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν δυσκρεστημένων, ὥστε οἱ συνωμόται δὲν ἤζευρον τί νὰ κάμωσι καὶ τί ν’ ἀποφασίσωσι. Ἐν τοσούτῳ δὲ κατέρρευσε παραγόρχετο, τὰ πάντα ἡτοιμάσθησαν διὰ τὸ εἰς Μόσχαν ταξείδιον καὶ δὲν Ἀραχέγερ ἔφθασεν εἰς τὴν Νετρούπολιν.

Τὴν πρωῖταν τῆς 23 Μαρτίου 1801, δὲν δὲν Ἀργαμάκωφ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶν τοῦ αὐτοκράτορος, δὲν Παῦλος παρεπονεῖτο διὰ ἔπισχεν ὑπὸ κεφαλαλγίας καὶ διὰ ἐταράσσετο ὑπὸ ὄνειρων. Ἔνεδύθη καὶ παραλαβὼν τὸν ὑπασπιστὴν του ἀνέθη εἰς τὴν ἁμαξαν ἵνα μεταβῇ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Κοκκίνου Παλατίου.

— Δὲν εἶνε ὀρατὸν; ἡρώτησεν δταν ἔφθασαν ἐκεῖ.

— Νομίζω διὰ πολὺ προσβάλλει τοὺς δρόμους, ἀπάντησεν δὲν Ἀργαμάκωφ τεταργμένος, φαίνεται ὡς ἂν νὰ ἐβάφη μὲ αἷμα.

— Μὲ αἷμα; Ποιεὶς σοῦ ἥλθεν αὐτὴν ἡδέα; Ἰστα ἔβλεπε ἀπόψε εἰς τὸ ὄνειρόν μου διὰ ἤμην ἔξαπλωμένος ἐντὸς φερέτρου καὶ διὰ τὸ φέρετρον ἔπλεεν εἰς θάλασσαν ἐξ αἰματος. Καὶ εἴγε κύματα ἡ θάλασσα ἐκείνη, ἀτινα συνετρίβοντο εἰς τοὺς τοίχους τοῦ Κοκκίνου Παλατίου. Καὶ δὲν κατέρρευσε παραγόρχετο, τὸν Ἀραχέγερ ἔφθασεν εἰς τὴν Νετρούπολιν τοῦ Αγίου Μιχαήλ.

τὸ δόποιον ἔχρωμάτιζον, ἀλλὰ τὸ τοῦ Ἀγίου Μιχαήλ... Ἀργαμάκωφ, ἤξεύρεις νὰ ἔξηγης τὰ δνειρά;

— Ὁχι, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε σκυθρωπάζων δὲν πασπιστής.

Τὸ ἀπόγευμα προσεκλήθη δὲν Πάλεν νὰ παραστῇ τῷ αὐτοκράτορι. Οἱ ὑπασπισταὶ ἤκουον τὸν Παῦλον ζωηρῶς συζητοῦντα μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ δταν οὗτος ἔξηλθεν ἐκ τοῦ δωματίου ἡτο ὡχρὸς καὶ τεταργμένος. Ἐπορεύθη ἀμέσως παρὰ τῷ μεγάλῳ δουκὶ, δστις δὲν ἥθελε κατ’ ἀρχὰς νὰ τὸν δεχθῇ καὶ τὸν ἐδέχθη μόνον, ἀφ’ οὐ ἐπὶ πολὺ ἐπέμεινε.

— Μὴ μοι κάμης πλέον λόγον διὰ τὰ κακοῦργα σας σχέδια, ἥσταν αἱ πρῶται λέξεις τοῦ Ἀλεξάνδρου.

— Ἰστα ἵστα σήμερον πρέπει νὰ σᾶς κάμω λόγον, ἀπάντησεν δὲν Πάλεν. Πρέπει δὲ νὰ μὲ ἀκούστητε, διότι αὔριον θὰ ἦνε ἀργὰ πλέον καὶ διὰ σᾶς καὶ δι’ ἐμέ.

— Διὰ τί;

— Ο τάραρος μὲ διέταξε νὰ συλλάβω τὴν αὐτοκράτειραν καὶ τοὺς μεγάλους δουκας.

— Ἀδύνατον.

— Ἰδού τὸ ἔγγραφον. Ἡ Α. Μ. ἡ αὐτοκράτειρα ἔξοριζεται.

— Καὶ τί λοιπὸν μὲ περιμένει ἐμὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς μου;

— Είρκητη ἐν φρουρίῳ, ἀπάντησεν ἀμέσως δὲν Πάλεν. Ἄλλ’ ἔχετε πιστοὺς θεράποντας, οἵτινες θὰ σᾶς σώσουν. Ο αὐτοκράτωρ ἔχει διατεταργμένας τὰς φρένας, θὰ τὸν ἀναγκάσωμεν νὰ παρατητῇ.

— Καὶ ἀντισταθῇ;

— Δὲν θὰ ποιογάρήσωμεν... Ἄλλα, σᾶς παρακαλῶ, δόσατέ μοι δεῖγμά τι τὴν συναινέσεως σας.

— Ο Ἀλέξανδρος ἥρχισε νὰ δακρύῃ καὶ στραφεὶς ἔξηλθεν εἰς τὸ παράθυρον.

— Ο Πάλεν ἐθεώρησε τοῦτο ὡς συναινέσιν καὶ ταχεῖ βρήκατι ἀπεμακρύνθη.

* * *

— Ο αὐτοκράτωρ ἐδείπνησεν εἰς τὰ ἐννέα μετὰ τῆς οἰκογενείας του.

— Απὸ πολλού χρόνου δὲν τὸν εἶδον τόσον εύθυμον μόνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ βλέμμα του προσηλώνετο μὲ παράξενον ἔκφρασιν ἐπὶ τοῦ μεγάλου δουκὸς διαδόχου. Εἰς τὰς δέκα ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ μετ’ ὀλίγας στιγμάς ὅλα τὰ φῶτα ἥσταν σχεδόν ἐσθεσμένα εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀγίου Μιχαήλ.

— Εἰς τὰς ἐνδεκα καὶ εἴκοσι, παρουσιάσθησαν εἰς τὴν πύλην τῶν ἀνακτόρων οἱ συνωμόται ἐνοπλοι καὶ μετημφιεσμένοι. Ο σκοπὸς ἐφώναξε· Τίς εἰ; προέτεινε τὴν λόγγην καὶ ἐμπόδισε τὴν δίοδον, ἀλλ’ ὅτε παρουσιάσθη δὲν Ἀργαμάκωφ καὶ διεκόρυζεν ὅτι ἥρχοντο συνεπείᾳ ἰδιαιτέρας τοῦ

αύτοκράτορος διαταγής, δ στρατιώτης ἀναγνωρίσας τὸν ὑπασπιστὴν, ἀφῆκε τὸν ὑποπτὸν ὅμιλον νὰ εἰσέλθῃ.

Οἱ συνωμόται ἀνέβησαν ἐν τάχει τὴν κλίμακα, διηλθον τὸν προθάλαμον οἰκίνοντες ἀκροποδητεῖ καὶ ἔστησαν πρὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν δωμάτων. Ὁ Ἀργαμάκωφ εἰσῆλθε μόνος εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, ὃπου ἐφορύει εἰς κοζάκος.

— Τίς εἶ, ἐφώναξεν οὗτος.

— Καλός.

Ὁ κοζάκος ἀνεγνώρισε τὸν ὑπασπιστὴν, ἀλλ' οὕτων οὗτος θήλησε νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν κοιτῶνα, δ στρατιώτης τὸν ἐμπόδισε λέγων.

— Ο αὐτοκράτωρ κοιμᾶται.

— Τὸ ήζευρό θέλω νὰ τὸν ἔξυπνήσω.

— Τὸ ἀπηγόρευσε φήτως.

— Η πόλις καίεται, πρέπει νὰ τὸν ἔξυπνήσω, ἀνεψωνησεν δ Ἀργαμάκωφ καὶ ἔχυθη εἰς τὸ ἴδιατερον δωμάτιον τοῦ Παύλου.

Οἱ ἄλλοι εἰσελθόντες εἰς τὸν ἀντιθάλαμον ἡθέλησαν τὸν ἀκολουθήσουν.

Αλλὰ τότε ἐνόησεν δ κοζάκος τί ἔτρεχε καὶ πλησιάσας εἰς τὴν θύραν ἥρχισε νὰ φωνάζῃ προδοσία, προδοσία!

Ο αὐτοκράτωρ ἔξυπνησε καὶ ἤναψε φῶς, ἐνῷ δ κοζάκος ἔπιπτε κατατρυπημένος ὑπὸ πληγῶν καὶ διήρχοντο ὑπὲρ τὸ πτῶμά του οἱ συνωμόται.

Ο Παύλος ἐπήδησεν ἀπὸ τῆς κλίνης καὶ προσεπάθησε νὰ φύγῃ διὰ μυστικῆς θύρας, ἀλλὰ δὲν τὴν εὗρεν ἐγκαίρως καὶ δ Ἀργαμάκωφ τὸν ἐπιλησίασε.

— Τί θέλεις ; ἔχασες τὸν νοῦν σου ; ἐφώνησεν δ αὐτοκράτωρ ἀλλὰ δὲν τῷ ἀπήντησεν. Ὅταν εἶδεν δ Παύλος τοὺς ἄλλους εἰσερχομένους, ἔλαβε τὸ ξίφος του ἔτοιμος νὰ ὑπερασπισθῇ μέχρις ἐσχάτων. Τῷ ἐφάνη δὲ θαυμαστὸν δὲν ἔθλεπεν ἐνώπιόν του διὰ συνωμότας ὅλους ἐκείνους εἰς οὓς εἶχε παράσχει πάστων ἐμπιστοσύνην, τὸν Πάλεν, τὸν Βένινζεν, τὸν Τζετζάκωφ, τοὺς Ἀβάρωφ, τὸν Ταταρίγωφ, τοὺς Σούβωφ, τὸν Βερνίτζοι.

— Τί ζητεῖς καὶ τί ζητοῦσιν οἱ σύντροφοί σου ; ἡρώτησε τὸν Πλάτωνα Σούβωφ, οὗτις ἐγένετο ποτὲ δ εύνοούμενος τῆς μητρός του.

— Νὰ παραιτηθῆς, ἀπήντησεν οὗτος.

— Διὰ τί ;

— Διότι δὲν ἔχεις πλέον τὰς φρένας σου, ἀπήντησάν τινες.

— Δὲν παρκιτοῦμαι.

— Πρέπει.

— Τίς θὰ μ' ἀναγκάσῃ ;

— Ήμεῖς.

Ο Πλάτων Σούβωφ ἐπλησίασεν εἰς ἔνα κηροστάτην, οὖν εἰχεν ἀνάψει δ Ἀργαμάκωφ τὰ κηρία, καὶ ἥρχισε νὰ ἀναγινώσκῃ τὸ ἔγγραφον τῆς παροιτήσεως.

— Σὺ, διέκοψε λέγων δ τζάρος, τὸν διόποιν ἐνέπλησα εὐεργετημάτων;

— Δὲν εἴσαι πλέον κύριός μας, τὸ ἔθνος ἀνεκρύξε τὸν υἱόν σου, ἀπήντησε.

— Ζῶ, ὅπερ ἐγὼ εἴμαι δ αὐτοκράτωρ καὶ σᾶς διατάσσω . . .

— Δὲν ἔχεις πλέον δικαίωμα νὰ δικατάτης.

— Καὶ σὺ, Ἀργαμάκωφ, ἔχεις αἷμα εἰς τὰς χεῖρας.

— Εἶνα κόκκινα χειρόκτικα, δὲν εἶνε αἷμα, ἀπήντησεν δ Ἀργαμάκωφ μὲ σκτανικὴν εἰρωνείαν.

Ο τζάρος τὸν παρετήρησεν ἐκστατικὸς καὶ δεικύνων ὅτι δὲν ἔνόησεν.

— Υπόγραψον, τῷ ἐφώνησαν οἱ συνωμόται καὶ δ Σούβωφ τῷ ἔτεινε τὸ ἔγγραφον.

Ο Παύλος, ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ, ἐσήκωσε διὰ τῆς αἰχμῆς του ξίφους του τὸ ἔγγραφον καὶ τὸ ἔριψε κατὰ γῆς.

Οἱ συνωμόται ἐδίστασαν.

— Αν δεῖξετε ἀδυναμίαν εἰσθε δῆλοι χαμένοι, εἰρωνησεν δ Βένινζεν.

— Μὴ φοβεῖσθε, ἀνέκραξεν δ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας, οὗτις ἔως τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐκρύπτετο.

— Λ ! δ Ἀγγλία μὲ ἀνταμεῖβε ! ἀνέκραξεν δ Παύλος. Εὐγνωμοσύνη ἐμπόρου.

Ο Σούβωφ κατήγεγκε τὸ πρῶτον κτύπημα, καὶ πάντες ἔπειτα ἐπέπεσον κατὰ τοῦ δυσμούρου μονάρχου. Τῷ ἀφήσεσαν τὸ ξίφος, τὸν ἔρριψαν κατὰ γῆς καὶ ὑερίζοντες αὐτὸν τὸν ἐκτύπων κατ' ἐπανάληψιν. Ἐζήτησε γάριν καὶ μάτην παρεκάλεσε νὰ φεισθῶσι τῆς ζωῆς του. Ὅταν αἱ φωναὶ του ἥρχισαν νὰ ἦνε τοιαῦται, ὥστε νὰ ἤνε φόβος μήπως ἀκούσωσιν οἱ φύλακες, δ Ἀργαμάκωφ ἔξεβαλε τὴν ταινίαν του, περιετύλιξε δι' αὐτῆς τὸν λαχιδὸν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ οἱ ἄλλοι ἐτράβονταν . . .

Αμα ἐξέπνευσεν δ Παύλος, δ Πάλεν ἐσπευσε παρὸ τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ τὸν ἐγχιρέτισεν αὐτοκράτορα. Άλλ δ μέγας δούξ ἥρωτησε.

— Ποῦ εἶνε δ πατήρ μου, τί τὸν ἐκάμετε;

Ο Πάλεν ἐσιώπα. Ο Ἀλεξανδρός ἐξερράγη εἰς δάκρυα.

Ἐκλαυσεν εἰλικρινῶς τὸ θύμα, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε νὰ προβῆ εἰς τὴν τιμωρίαν τῶν δολοφόνων.

*

Μίαν ὥραν μετὰ τὸ φρικτὸν τοῦτο δράμα, δ πρίγκηψ Βερνίτζοι παρουσιάσθη μὲ τὸν Ἀργαμάκωφ πρὸς τὴν θυγατέρα του· ίδού δ σύζυγός του, τῇ εἴπε.

Αὕτη δὲν ἔδειξε πολλὴν προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τούτους.—Αληθεύει, ἡρώτησεν, δὲν ἐδολοφονήθη δ αὐτοκράτωρ;

— Παύλος δ Λ' ἀπέθανεν εἰς τὰς ἔνδεκκ καὶ δ Ἀλεξανδρός Λ' ἀνεκρύχθη αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ρωσσιῶν.

— "Α ! έννοιω, άνέκραξεν αύτη μὲ φρικτὸν νευρικὸν γέλωτα. . . . Καὶ διὰ τί τὰ χειρόκτια αὐτὰ τὰ κόκκινα ; εἶπεν ἔπειτα ἀποτεινομένη πρὸς τὸν Ἀργαμάκωφ. Τὸ αἷμα δὲν θὰ ἐκοκκίνιζε τὰς κειράς σας καὶ χωρὶς αὐτά ;

— Ἀπατᾶσθε . . .

— Καταλαμβάνω, θὰ τὸν ἐπνίξατε ώς τὸν Πέτρον τὸν Γ'.

Τώρα σᾶς χρεωστῶ μίαν ἐξήγησιν. Εἰς οὐδεμίαν ποτὲ σχέσιν ἥλθον πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἢ δύοις νὰ δικαιολογῇ τὸ ἔγκλημά σας. Σᾶς μόνον ἡγάπησα, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θὰ νυμφευθῶ δολοφόνου.

— Αξίνια . . . ἐφώνησεν ἵκετείων ὁ Ἀργαμάκωφ.

— Εξω, ςθλιε !

Τὸν ἀπώθησε καὶ ἔξηλθε.

Μετ' ὅλιγας στιγμὰς ἡκούσθη κρότος πιστολίου. Ὁ Ἀργαμάκωφ ἡγετός τοῦ παράθυρον τῆς Αξίνιας.

**.

ΠΕΡΙ ΕΡΥΘΡΟΤΥΦΛΩΝ

Ο Thomas Young καὶ ὁ Helmholtz πρὸς ἐξήγησιν τῆς ἐνέργειας τῶν δονήσεων αἴτινες παράγουσι τὸ χρῶμα τοῦ φωτὸς ἐπὶ τοῦ ὄργανου τῆς ὀράσεως ἐξήγειραν τὴν γνώμην, ὅτι ὁ ἀμφιβληστροειδῆς χιτών τοῦ ὄφθαλμοῦ συνίσταται ἐκ πολλῶν νευρικῶν ἴνδων, ὃν ἑκάστη εἶναι ὀρισμένη καὶ εὐαίσθητος μόνον εἰς ὁρισμένων χρωμάτων δονήσεις· οὕτω πρὸς αἰσθησιν π.χ. τοῦ ἐρυθροῦ, τοῦ κυανοῦ κ.τ.λ. ὑπάρχουσιν ἰδίαι τεῖνες· ἐὰν δὲ ἡ ἐνέργεια γίνεται ἐξ ἕσου ἐπὶ πασῶν τῶν ἴνδων ἔχομεν τὴν αἰσθησιν τοῦ λευκοῦ, ἦτοι τῶν ἀδιαιρέτων ἀκτίνων τοῦ φωτός. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐν τῷ ἀκροτάτῳ ὅριῳ τῆς περιφερείας τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς ἐλλείπουσιν αἱ πρὸς αἰσθησιν τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος κατάλληλοι ἴνες, καὶ τοῦτο ἐδεσμαίνεται διὰ πειράματος. "Οταν φέρῃ τις ἐρυθρόν τι ἀντικείμενον ἐκ τῶν ὅπισθεν τῆς κεφαλῆς πρὸς τὰ πλάγια τοῦ ὄφθαλμοῦ, τὸ ἀντικείμενον κατ' ἀρχὰς, πρὶν ἡ πέσωσιν αἱ ἀκτίνες αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κεντρικωτέρου μέρους τοῦ ὄφθαλμοῦ, φαίνεται μέλαν. Διὰ τὰ κυανὰ ἀντικείμενα δὲν συμβάίνει τὸ τοιοῦτον, διότι ταῦτα ἀμέσως φαίνονται κυανά.

Τὸ περιεργώτατον δύναμις εἶναι, ὅτι ὑπάρχουσι ἄνθρωποι, τῶν ὅποιών τὸ ὀπτικὸν νεῦρον δὲν ἔχει ἐντελῶς τὴν αἰσθησιν τοῦ ἐρυθροῦ, δηλαδὴ ἐλλείπουσιν ἐξ αὐτοῦ αἱ πρὸς αἰσθησιν τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος ὀρισμέναις ἴνες. Δὲν εἶναι δὲ σπάνιοι οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι, διότι μεταξὺ εἴκοσι περίπου εἰς ἔχει τὸ φυτικὸν τοῦτο ἐλάττωμα. Τοὺς ἀνθρώπους τούτους ὠνόμασαν ἐρυθροτύφλους, μαλατοισμόν δὲ τὸ ἐλάττωμα αὐτῶν, ἐκ τοῦ διασήμου Ἀγγλου φυτικοῦ Dalton, ὅστις ἐφ' ἔκυπτον πρώτον ἀνεκάλυψε τὴν ἐλλειψήν ταῦτην. Εἰς τοὺς ἐρυθροτύφλους τὸ ἐρυθρὸν φαί-

νεται πράσινον βαθὺ ἢ κίτρινον. Ἐκ τῆς συγχύσεως δὲ ταύτης τῶν χρωμάτων δύνανται νὰ προκύψωσι καὶ πρόκειται μάλιστα ἐνίστε ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Οὕτω π.χ. ὅταν τοιοῦτοι ἐρυθροτύφλοι γίνωνται ὑπάλληλοις σιδηροδρόμων ἢ οἰκισταὶ, δὲν διακρίνουσι τὰ διὰ φανῶν ἢ σημείων σημεῖα ὅταν εἶναι πράσινα ἢ ἐρυθρά. Διὰ τοῦτο ταῦτα αἱ διευθύνσεις τῶν σιδηροδρόμων προσέχουσι τὰ μέγιστα κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν διπλλήλων, δι' ἴδιαιτέρου δὲ πρὸς τοῦτο δργάνου, τοῦ χρωματοδιακριτοῦ (Spectro-Colorimètre) ἐξετάζουσιν ἀκριβῶς τοὺς δι' ὑπηρεσίαν ὑποψήφιους.

ε**

ΤΓΡΟΝ Η ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΥΡ

Κατὰ τὸν Βυζαντινὸν χρονογράφον Μαλάλαν, δι' βασιλεὺς Ἀναστάσιος εἶχε μετακαλέσει παρ' ἔκυπτῳ (514 μ. Χ.) τὸν φιλόσοφον Πρόκλον τὸν Ἀθηναῖον, οὐχὶ τὸν μέγιχν Πλατωνικὸν, ἀλλ' ἔτερόν τινα φυσικὸν καὶ χημικὸν ἐμπειρότατον. Ὁ Πρόκλος κατεσκεύασε τότε ἐκ θείου ἀπύρου κόρνιν λεπτοτάτην, ἥτις ρίπτομένη κατὰ τοῦ σόλον τῶν πολεμίων, καὶ ἀπτομένη, ὡς βεβαιοῦσι, διὰ μόνης τῆς τοῦ ἥλιου θέρμης, κατέκαυσε τὸν στόλον τοῦ Βεταλιανοῦ (ἀρχηγοῦ τῶν Γότθων καὶ ἀλλων βαρβάρων). "Ἄν τὸ γεγονός τοῦτο ἔχῃ ὑπόστασίν τινα ἀληθείας, πρέπει νὰ ὑπέσωμεν, ὅτι ἔκτοτε ἐγένοντο αἱ πρῶται ἀπόπειραι τῆς κατακτουνῆς τοῦ ἐλληνικοῦ πυρὸς, τὸ διοῖον τελειωθὲν βραδύτερον πλεῖστον μὲν ἔχορθίμευσεν εἰς τοὺς κατὰ Μωαμεθανῶν πολέμους, ἀπετέλεσε δὲ τὴν βάσιν τῆς πολὺ πάλιν βραδύτερον ἐπινοηθείσης πυρίτιδος. "Ἐτερός τις δὲ χρονογράφος, δι' κατὰ τὴν ΙΒ' ἐκατονταετηρίδας ἀκμάσας Ζωναρχῆς, ἀποδίδει εἰς τὸν Πρόκλον καὶ ἀλλο ἐπινόημα· ὅτι ἐχάλκευσε κάτοπτρα πυροφόρα, τὰ ὅποια ἀναρτηθέντα ἐπὶ τοῦ τείχους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατέναντι τῶν πολεμίων νηῶν, κατεπυρόπλησαν αὐτὰς διὰ τῆς ἀντακαλάσσεως τῶν τοῦ ἥλιου ἀκτίνων. Ἄλλα τοῦτο νομίζεται παντάπασι μυθῶδες· καὶ ὑπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ Ζωναρχῆ δὲν ἀναφέρεται εἰμὴ ὡς ἀδόμενον.

*

**

"Ο μηχανικὸς Καλλίνικος, δι' καταχρόμενος ἐκ τῆς ἐν Συρίᾳ Ἡλιουπόλεως, ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν (κατὰ τὴν πρώτην πολιορκίαν αὐτῆς ὑπὸ τὸν Ἀράβων, 672—678 μ. Χ.), ἔφερεν αὐτόθι τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπινοηθὲν Νγρὸν ἢ ἐλληνικὸν πῦρ. Ὁ Καλλίνικος ἐτελείωσεν, ὡς φαίνεται, παραδόξως τὸ τοῦ Πρόκλου ἐπινόημα, διότι τὸ παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ ΙΖ' ἐκατονταετηρίδι κατακευασθέντες χημικοῦ μῆγμα ἥτο πολὺ τοῦ πρώτου δραστικῶτερον. Βεβαιοῦσιν ὅτι ἔκκινεν ἐν τῷ ὄδατι καὶ ὅτι, παρὰ τὴν φύσιν τῶν ἀλλων πυρῶν τῶν ὅποιων ἡ φλόξ τείνει πρὸς τὰ ἄνω, τὸ τοῦ Καλ-